

Mødet den 28. Novbr. 1912.

(For lukkede Døre).

Fraværende: Harald Jensen og N. Joh. Laursen.

1. (J. Nr. 370—1912). Fra Sygehusudvalget forelæa følgende Indstilling til **Besættelse af Pladsen som Inspektør ved Marselisborg Hospital:**

Kontorassistent H. Baden, Kommunehospitalet.

Kvartermester Chr. Jepsen, Slagtehuset.

Købmand J. N. Knudsen, Marstrandsgade 14.

Chr. Pedersen, Marstrandsgade 2.

Fhv. Skolebestyrer M. A. Riis, Vesteralle 9.

Politibetjent N. Nielsen Sølvsteen, Aarhus.

Monsten foreslog at vælge Politibetjent Sølvsteen. Denne havde under sin lange Tjeneste som Politibetjent haft meget med de Personer at gøre, som væsentlig vilde komme til at benytte Hospitalet, og var sikkert i alle Maader vel egnet til Pladsen.

J. C. Petersen kunde ligeledes anbefale Sølvsteen som den rette Mand til den meget vanskelige Post.

Politibetjent Sølvsteen valgtes.

2. (J. Nr. 371—1912). Fra Sygehusudvalget forelæa følgende Indstilling til **Besættelse af Pladsen som Oldfrue ved Marselisborg Hospital:**

Enke A. Mikkelsen, Ryesgade 25.

H. M. Rasmussen, Søndergade 74

Linnedsyerske M. Sinding, Jægergaardsvej 77.

Enke, Vadskeriejer, H. Sprogø, Rosenkrantz-gade 20.

Opsyn ved Ting- og Arresthuset A. Bech Sørensen.

Oldfrue ved Hotel Royal M. Tomsen.

Simonsen anmodede om at faa Sagen udsat. Kun et Par af de indstillede Damer havde fremstillet sig for Taleren, saa han ønskede gerne Tid til at gøre sig nærmere bekendt med de indstillede.

J. C. Petersen vilde gerne have Sagen afgjort, fordi det ikke var til at holde ud med de mange Ansøgers personlige Henvendelser. Han anbefalede at vælge A. Bech Sørensen, som var en i alle Henseender vel egnet Dame til Pladsen.

Mousten havde intet imod at udsætte Sagen, naar dette ønskedes.

Jakob Jensen vilde ogsaa gerne have Sagen udsat, fordi han gerne vilde have Lejlighed til at se de Mennesker, der skulde stemmes om.

Magnus Nielsen henstillede til de Udvalg, som gjorde Indstilling til Besættelse af Pladser, at anmode de ansøgende om ikke at henvende sig til de øvrige Byraadsmedlemmer, før de havde faaet Meddelelse fra Udvalget om, at de var indstillede.

Formanden troede ikke, at denne Fremgangsmaade vilde hjælpe synderligt.

J. C. Petersen havde sagt til mange af Ansøgerne, at personlig Henvendelse til Byraadsmedlemmerne ikke nyttede, før de fik at se, om de var indstillede. I dette Tilfælde maatte man vist søge Grunden til, at de indstillede Damer ikke havde fremstillet sig for Byraadsmedlem-

merne, deri, at de alle var optagne og kun kunde gaa, naar Tid og Lejlighed gaves.

Sagen udsattes.

3. (J. Nr. 430—1912). Indstilling fra Sygehusudvalget om at Kommnehospitalets Sygevogn overgaar til Marselisborg Hospital, og at der til Kommnehospitalet anskaffes en **Sygeautomobil** med Benzinmotor.

M o u s t e n udtalte, at Byraadet sikkert var enigt med Udvalget i at lade Kommnehospitalets Vogn overgaa til Marselisborg Hospital, hvor den kunde gøre Tjeneste meget længere end ved Kommnehospitalet. Der vilde saa være at anskaffe en ny Vogn til dette Hospital, og Spørgsmaalet var da, om man ikke skulde anskaffe en Sygeautomobil. Med en saadan vilde man langt hurtigere kunne være til Stede i paakommende Tilfælde f. Eks. ved Ulykkestilfælde, og Udvalget kunde da ogsaa anbefale, at man skred til denne Anskaffelse. Udvalget havde været noget betænkelig ved at anskaffe en Automobil, fordi det frygtede, at Punktering ved en eller anden Lejlighed kunde volde stor Tidsspilde, men det var dog gaaet ud fra, at naar man anskaffede Ringe af bedste Materiale, vilde Punktering kunne undgaas. Skulde Automobilten repareres, havde man paa Marselisborg Hospital en ikke inficeret Vogn, der midlertidig kunde gøre Tjeneste. Anskaffelsessummen var beregnet til 11500 Kr., hvoraf Marselisborg Hospital skulde betale de 4000 Kr. for den gamle Vogn og Hestene, saaledes at der kun vilde være at optage 7500 Kr. paa næste Aars Budget, og den aarlige Driftsudgift var beregnet til ca. 800 Kr. mere end Hospitalets nuværende Udgift til Befordring; men Udgiften var ganske sikkert regnet ret rigelig. Hvor Udvalget havde ind-

hentet Oplysninger om Sygeautomobiler, var man godt tilfredse med disse. Skønt Udvalget var klar over, at det vilde være heldigt at vente nogle Aar, vilde det dog om end ikke med stor Begejstring anbefale at anskaffe en Sygeautomobil nu, idet det gik ud fra, at anskaffede man nu en almindelig Sygevogn, vilde der komme til at gaa en halv Snes Aar, inden der atter kunde være Tale om at købe en Automobil.

F o r m a n d e n bemærkede, at naar de 4000 Kr. skulde tages af Anskaffelsessummen for Marselisborg Hospital, kunde den øvrige Købesum vel tages af Udgiften til Kommunehospitalets Udvidelse.

M o u s t e n ansaa det ikke for helt rigtigt at afholde de 7500 Kr. af Beløbet til Kommunehospitalets Udvidelse.

J. C. P e t e r s e n havde i Udvalget været meget lidt begejstret for at anskaffe en Sygeautomobil, men havde dog ikke villet modsætte sig dette. Havde man ikke skullet anskaffe en Vogn, vilde det utvivlsomt have været heldigst at udsætte Spørgsmaalet nogle Aar. Taleren var bange for, dels at een Automobil ikke vilde være tilstrækkelig, og dels at Beregningen over Driftsudgiften ikke vilde holde Stik. Paa den anden Side kunde han godt indse, at det ofte kunde være af Betydning at indvinde nogle Minutter, hvilket jo vilde være muligt, naar man have en Automobil.

S i m o n s e n vilde absolut anbefale at købe en Sygeautomobil, naar det var nødvendigt at anskaffe et nyt Køretøj. Det var ikke længere tidsvarende at køre med Heste og Vogn, og netop til Sygetransport vilde en Automobil være hensigtssvarende. Taleren troede heller ikke paa det

opstillede Regnskab. For det første kunde man sikkert faa en udmærket Automobil for 10000 Kr., og for det andet stemmede det ikke med almindelig Opfattelse, at en Automobil skulde være dyrere i Drift end et almindelig Køretøj; da Byraadet anskaffede Brandautomobilen havde det i hvert Fald ikke haft den Opfattelse. Sygehusinspektørens Beregning gav da ogsaa et helt andet Resultat. Punkteringer behøvede man ikke at frygte for, idet der var Automobiler, hvor det var muligt at sætte en ny Ring paa i allerhøjest 5 Minutter, og den Tid vilde let kunde indvindes ved hurtigere Kørsel.

Niels Jensen anbefalede at anskaffe en Automobil. Det vilde ellers næppe vare længe, inden Kørselen fra Kommnehospitalet maatte foregaa med 3 Heste, og dette vilde blive dyrere end at drive en Automobil.

Christensen kunde anbefale at anskaffe en Automobil. En saadan vilde, naar Forrentning af Anskaffelsessummen ikke blev medregnet, være det billigste Køretøj i Drift. I denne Forbindelse ønskede Taleren at henstille til Udvalget at undersøge et Forhold, der havde fundet Sted for en Tid siden. En Mand var kommet til Skade og blev Kl. 2 om Eftermiddagen meget hurtigt afhentet til Kommnehospitalet, men maatte der ligge hen til om Aftenen, inden den fornødne Operation kunde foretages, fordi der manglede Lægekræfter. Manden havde nu ligget paa Hospitalet i 2 Maaneder og vilde maaske miste 2 Fingre. Muligvis kunde baade det lange Sygeleje og Faren for at faa Fingrene sat af have været undgaaet, hvis han straks var blevet opereret.

Mousten troede ikke paa, at Forholdet havde været som af Hr. Christensen fremstillet,

men Sagen skulde nu blive undersøgt. Var der passeret noget uheldigt, var Udvalget glad ved at faa det at vide. Som før bemærket troede Taleren, at der var regnet rigeligt med Hensyn til Driftsudgifterne for en Automobil, men det gik dog næppe an ikke at medregne Forrentningen af Anskaffelsessummen.

Christensen havde sin Viden om det omtalte Forhold fra en Mand, der ofte havde besøgt den syge. Det blev sagt, at der den paagældende Dag kun var en kvindelig Læge til Stede, og at hun ikke turde foretage den fornødne Operation.

Det vedtoges at anskaffe Automobil, idet Spørgsmaalet om Udgiftens Afholdelse udsattes til Budgetbehandlingen.

4. (J. Nr. 433—1912). Indstilling fra Udvalget for Bygninger og Inventar om at **Begravelsesvæsenets Kontor forsynes med Telefon.**

Formanden forelagde Indstillingen.

Mousten vilde anse det for heldigt, at ogsaa Overgraveren fik Telefon. Dersom et Menneske døde Lørdag Eftermiddag, vilde man nemlig ikke kunne faa Forbindelse med Begravelsesvæsenet før Mandag Formiddag, fordi Kontoret blev lukket Kl. 2.

Formanden anbefalede at vedtage Indstillingen og overlade til Udvalget at undersøge, om der var Grund til at lade Overgraveren faa Telefon.

Magnus Nielsen bemærkede, at det var af Interesse for Publikum at faa Telefon paa Begravelsesvæsenets Kontor. Naar Folk kom for at købe Jord, var de ofte tvivlrådige og spurgte da tit efter Telefonen for at kunne raadføre sig med deres paarørende. Hidtil havde Publikum saa benyttet Bogholderens Telefon, hvilket imidlertid var

til megen Gene. Begravelsesvæsenets Kontortid var vistnok fra 9—4. Det var næppe af nogen Betydning at lade Graveren faa Telefon.

M o u s t e n skulde ikke tale for at forøge Udgiften til Telefoner, men mente, at naar Overgraveren havde Telefon, kunde man dog faa fat i ham og faa Liget i Kapellet, hvis et Dødsfald skete Lørdag Eftermiddag.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 419 --1912). Andragende fra **Raadhusbetjent P. V. Pedersen** om Fritagelse for Lejeafgift af de af ham beboede Lokaler samt om at blive forsynet med Uniform.

Efter Indstilling fra Udvalget for Bygninger og Inventar vedtoges det at fritage Andrageren for Afgift af den ham tildelte Tjenestebolig samt at give ham samme Uniform som Ting- og Arresthusets Betjente.

6. (J. Nr. 398 —1912). Andragende fra Restauratør Giehm om **Bevilling til i Henhold til Beværtervedtægtens § 2 Nr. 6 at drive Restauration i Ejendommen »Jomsborg«, Mindegade og Dynkarken.**

Kunde ikke bevilges.

7. (J. Nr. 24⁴—1912). Andragende fra Guldsmed Gottfred B. Brøchner om **Fuldmyndighedsbevilling.**

Kunde ikke anbefales.

8. (J. Nr. 337—1912). Andragende fra fhv. Politibetjent E. C. Jørgensen om **Tilbagebetaling af Pensionsbidrag.**

F o r m a n d e n oplæste følgende Bestemmelse i Pensionsreglementet: »Fratræder en Funktionær eller Arbejder Stillingen efter eget Ønske, uden at noget har været at lægge ham til Last, eller paa Grund af vedkommende overordnedes Opsigelse,

uden at han efter § 3 erhverver Ret til Pension, er han berettiget til at faa sit Indskud, dog uden paaløbende Renter, tilbagebetalt.« Taleren bemærkede dernæst, at da Andrageren var blevet afskediget af Politiets Tjeneste for Drukkenskab, kunde det ikke siges, at han var fratraadt efter eget Ønske og ej heller efter vedkommende overordnedes Opsigelse. Man stod altsaa forsaavidt overfor et ulovbestemt Tilfælde, og Budgetudvalgets Indstilling gik da ud paa, at man skulde nægte at udbetale det paagældende Beløb. Skulde Andrageren anlægge Sag, kunde man overveje Sagen paa ny, men det vilde dog vist være rigtigst at se en Dom for, om man skulde tilbagebetale Beløbet eller ej.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 431—1912). Andragende fra **Skatteopkræverne** A. P. Andersen, Kornø, Hedegaard, Henning og N. Christensen om, at det Beløb, de har haft i Sportelindtægt i Skatteaaret 1911—12, fremtidig maa blive lagt til Grund for det Honorar, de faar udbetalt i Kvitteringspenge, saaledes at de hver faar udbetalt 600 Kr. aarlig

F o r m a n d e n forelagde Budgetudvalgets Indstilling, der gik ud paa at henvise Sagen til den forestaaende Budgetbehandling. Udvalget henviste iøvrigt til, at Byraadets Beslutning i Mødet den 8. Februar d. A. udtrykkelig gik ud paa, at Skatteopkræverne ikke maatte gaa tilbage i Sportelindtægt, naar denne blev beregnet efter Gennemsnittet for Aarene 1. April 1907—1. April 1911, og at en saadan Tilbagegang ikke havde fundet Sted.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 16⁴—1912). Fornyet Andragende fra Restauratør S. Mikkelsen Kaae om **Eftergivelse af Brændevinsafgift.**

Efter Budgetudvalgets Indstilling vedtoges det at fastholde den tagne Beslutning: at Andragendet ikke efterkommes.

11. (J. Nr. 425—1912). Indstilling fra Slagtehusudvalget om, at Murermestrene Borggren og S. Rasmussen faar det af dem stillede **Depositum for Arbejde ved Eksportslagteriet** udbetalt.

Formanden forelagde Indstillingen.

Mousten mente, at det vilde være vanskeligt for andre Udvalg at afslaa lignende Anmodninger, hvis man nu betalte Borggren og Rasmussen deres Depositum tilbage før Tiden.

Simonsen oplyste, at der forelaa ganske særlige Forhold i dette Tilfælde. Hvis det meget omtalte Skred ved Strandvejen ikke havde fundet Sted, vilde Beløbene have været frigivne for længe siden. Iøvrigt havde det væsentligste af Arbejdet staaet et Aar, uden at der var noget at udsætte paa det, og Murarbejdet havde staaet en Vinter over. Hverken efter Arkitektens eller Udvalgets Mening kunde der derfor af Hensyn til Arbejdet være noget i Vejen for at tilbagebetale Pengene.

Jakob Jensen ansaa det for rigtigst, at Udvalget lod de to Murermestre underskrive en Erklæring om, at de skulde være forpligtede til at udbedre den Skade, som mulig kunde ske, inden Fristen var udløbet. Derved vilde man undgaa at gaa uden om Konditionerne. Ellers kunde Taleren anbefale Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 427—1912). Andragende fra **Direktør Krüger** ved Observatoriet »Ole Rømer« om Løn.

Formanden erindrede om, hvorledes hele Sagen med Observatoriet var kommet, og hvorledes Krüger var blevet Leder af dette, samt om hvorledes Krüger gennem det daværende Byraads-

medlem A. Müller var kommet i Forbindelse med Veksellerer Müller, som havde berøvet ham omved 100000 Kr., hvilket vistnok var over Halvdelen af hans Formue. At Krüger gennem et Medlem af Byraadet var kommet i den Misere, kunde ikke ganske lades ude af Betragtning. Krüger var nu ifølge hans egen Erklæring saaledes stillet, at han maatte forlade sin Stilling og ernære sig som Lærer, hvis han ikke fik Løn. Maaske vilde nogle mene, at man kunde lade ham gaa og antage en anden Mand, men ved nærmere Overvejelse vilde man dog vist komme til et andet Resultat. Krüger vilde jo nemlig i saa Tilfælde forlade Byen uden sine Instrumenter, der oprindeligt vurderedes til 40000 Mark, men vistnok var en Del mere værd, og berøvet sin halve Formue. Baade nationalt og kommunalt set kunde man ikke godt være dette bekendt. Hr. Jakob Jensen og Taleren mente derfor, at man maatte give Krüger en passende Løn, og skulde foreslaa, at der blev tilbudt ham 3000 Kr. i aarlig Løn fra 1. April d. A. at regne.

Simonsen kunde godt indse, at visse Forhold talte for, at man af Honnørhensyn gik ind paa at bevilge Løn til Krüger. I Andragendet var der en Bemærkning om, at Krügers Efterfølger skulde lønnes, men da Indstillingen intet indeholdt derom, kunde man vel gaa ud fra, at der ved at vedtage Indstillingen ikke blev truffet nogen Bestemmelse for Krügers Efterfølger. Bemærkningen i Andragendet kunde jo tyde noget paa, at Krüger tænkte paa, om man saa kunde sige, at sælge Pladsen.

Formanden bemærkede, at det havde ligget ganske udenfor hans og sikkert ogsaa Hr. Jakob Jensens Opfattelse, at Byraadet ved at vedtage at give Krüger Løn skulde binde sig for

Fremtiden. Det, der stod om Løn til Krügers Efterfølger i Andragendet, var kun Krügers Antagelse.

J a k o b J e n s e n udtalte, at da man ikke godt kunde lade Observatoriet ligge hen uden at blive benyttet, maatte man antage en anden Leder, hvis Krüger blev nødt til at rejse bort, og at det vilde se nok saa godt ud at give Krüger Løn, saa han kunde blive her. Byraadet kunde ikke godt lade Krüger rejse og beholde hans Instrumenter. Ganske vist havde Krüger endnu ikke helt opfyldt Kontrakten, idet en stor Kikkert endnu ikke var installeret, men dette skyldtes sikkert udelukkende Snyderierne. At man endnu ikke havde haft den tilsigtede Glæde af Observatoriet, skyldtes i første Række Arkitekt Rosen, der havde smølet ganske urimeligt, og dernæst Mülleraffæren. Vel havde Krüger gjort adskillige Arbejder færdige, men man havde jo tænkt sig, at Observatoriet skulde blive benyttet noget mere af Lærere og Publikum, end Tilfældet hidtil have været. Man kunde som bemærket ikke godt lade Observatoriet staa tomt, ej heller kunde man godt beholde Instrumenterne, hvis Krüger maatte rejse, og lod man ham faa dem med, skulde man altsaa anskaffe andre; idet hele taget vilde man blive stillet i et ret uheldigt Lys, hvis man lod Krüger rejse. Byraadet maatte derfor hellere ved denne som ved andre Lejligheder, hvor det var kommet ind i mindre heldige Forhold, tage Smerten med Sindsro. Den almindelige Løn for en Observatorieleder var vel nok noget større end 3000 Kr., men Formanden og Taleren havde ment, at man kunde være bekendt at byde dette Beløb, ogsaa fordi det ingenlunde kunde siges, at Krüger var nogen fattig Mand. Iøvrigt

vilde Krüger nok være tilfreds med den foreslaaede Løn.

F o r m a n d e n oplyste, at efter Udvalgets Mening skulde der ikke udbetales Krüger Løn, før alle de lovede Instrumenter var leverede. Forøvrigt vilde Instrumenternes Værdi antagelig blive noget højere end oprindelig opgivet.

M i k a e l J o h a n s e n bemærkede, at hele Observatoriesagen havde været ham en stor Skuffelse, og at han, hvis han havde haft den Erfaring, som han nu havde, angaaende denne Sag, da den kom frem, ikke vilde have gaaet med til den. Krüger havde lovet at levere Instrumenterne, blandt andet en stor Kikkert til 22000 Kr., men den var ikke kommet, og endvidere havde han lovet at lede Observatoriet gratis. Bevilgede man ham nu en Løn paa 3000 Kr., hvilket kapitaliseret jo vilde være 75000 Kr., var Forudsætningen for hele Ordningen bristet, og der vilde vel endda næppe gaa lang Tid, inden han forlangte Forhøjelse. Af disse Grunde kunde og vilde Taleren ikke stemme for Forslaget. Den hele Misere for Krüger vel meget beklagelig, men Byraadet var uden Skyld. Under alle Omstændigheder vilde Taleren haabe, at man dog ikke udbetalte nogen Løn til Krüger, før alt var i Orden og den store ny Kikkert paa Plads.

F o r m a n d e n oplyste, at den lovede Kikkert var 5—7000 Mark billigere end den, der vilde komme.

J a k o b J e n s e n ansaa det for ikke blot et Etikettespørgsmaal, men et Æresspørgsmaal for Byen at faa Sagen ordnet paa tilfredsstillende Maade. Skulde der ikke være nogenlunde Stemning for at tiltræde Forslaget, vilde Taleren bede dets Modstandere stille Forslag om, hvorledes man skulde

stille sig overfor Krüger. Det kunde ikke nytte at sige, at man ikke vilde stemme for Forslaget, man maatte stille et nyt. Enkelte Medlemmer skulde ikke saaledes have Lov til at slippe udenom.

M i k a e l J o h a n s e n hævdede, at ingen kunde tvinge ham til at tage et andet Standpunkt, end han selv vilde, og at han ikke vilde stille noget Forslag, men indskrænke sig til at stemme imod det foreliggende. At Krüger havde ladet sig bedrage, kunde Byraadet ikke gøre for.

Sagen overgik til 2. Behandling.

13. (J. Nr. 10¹⁰—1912). Valg af 13 **Ligningsmænd** for de kommende 3 Aar fra 1. Januar 1913 at regne.

Udsattes.

14. (J. Nr. 12¹⁸—1912). Indstilling om **Tildeling af forskellige Alderdomsunderstøttelser.**

Indstillingen vedtoges.

15. (J. Nr. 435—1912). Indstilling fra Udvalget for Bygninger og Inventar om at **2. Sal i Bagbygningen i den gamle Borgerskole paa Vestergade udlejes til Good Templar Logen Nr. 8 af N. I. O. O. T.** paa de i et foreliggende Udkast til Lejekontrakt anførte Vilkaar.

J a k o b J e n s e n var bange for, at det vilde være uheldigt at have Foreningslokaler ovenover de Lokaler, som man inden et Par Aar vilde behøve til Lokaler for den eventuelle Stadsarkitekt. Politistationen maatte nemlig snart udvides, og der var saa ikke andre Lokaler at benytte end det nuværende Bygningskontor.

L e h m a n n kunde ikke tænke sig, at der skulde kunne flyde nogen Ulempe af Udlejningen for Stue og 1. Sal, da de paagældende Lokaler kun skulde benyttes om Aftenen.

J a k o b J e n s e n spurgte, om der ikke skulde være Restauration i Foreningslokalerne.

L e h m a n n oplyste, at der ikke skulde være offentlig Restauration.

J. C. P e t e r s e n troede heller ikke, der kunde komme nogen Gene af Lejemaalet. Desuden kunde Lokalerne paa 2. Sal ikke benyttes til Kontorer uden efter stor Bekostning, hvorimod Stue og 1. Sal næsten stod færdige til Brug.

Indstillingen vedtoges.

16. Det vedtoges at udtale, at Byraadet intet finder at erindre imod, at **200000 Kr. af Kommunens Laanebeholdning anbringes som Indlaan i Spare- og Laanekassen i Immervad.**

